

REDACȚIA
d, Deák Ferencz-u. Nr. 20.
ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
1 an ..... 20 cor.
6 luni ..... 10 cor.
3 luni ..... 5 cor.
1 lună ..... 2 cor.
pentru România și străinătate pe an
40 franci.
Inscrispse nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.
INSERTIUNILE:
de un șir armond: prima dată 14
bani; a doua oară 12 bani; a treia
oară 8 b. de fiecare publicațiune.
Atât abonamentele, cât și inserțiu-
nile sunt a se plăti înainte în Arad.
Telefon pentru oraș și comitat 502.
Scrisori nefrancate nu se primesc.

CANDIDAT NAȚIONAL ÎN NÄDLAC.

Intr'o conferență ce s'a ținut Du-
nică în Nädlac, pentru alegerea de
candidat naționalist a fost proclamat

Dr. Ioan Suciu.

Rămâne acum ca bunii români
să întreg cercul Nädlacului să-și
dea datoria. Să-și dea cu toții mâna
să ajute ca în lupta ce se încinge,
magul național desfășurat să fie purtat
cinstite.

Alianțele noastre.

Dela un bun prieten al ziarului nostru
scrisă sub titlul de mai sus articolul ur-
tor:

Sunt și eu de părere, că d'odată cu
activitatea parlamentare se poate
scuti și chestia dacă e bine ori nu să
se pacteze cu vre-un partid politic
maghiar!

Nainte de a pune în discuție pactarea,
trebuie să fim însă în clar asupra întrebării: *cine
e dușmanul neamului românesc*, cine e
cauza suferințelor noastre?

Socot că răspunsul nu e greu de dat. În
fapt, în fața asta toți suntem d'o-părere: *duș-
manul nostru este sistemul șovinist de gu-
vernare.*

Atitudinea noastră politică și întreaga
tactică de luptă trebuie să fie normată deci
în vederea slăbirii acestui adversar.

Nu mai suferi decât îndoielă, că ar fi o mare
greșală politică să sprijinim fie direct, fie indi-
rect guvernele maghiare care ne sunt agresive.
Și cum actualul guvern Tisza nu caută nici
el să se deosibească în bine pentru noi, ci
merge pe calea celorlalte guverne șoviniște,
sigur că Românii n'au să-l sprijinească.

Venim la al doilea partid mai mare
maghiar: cel kossuthist.

În privința asta aprob într-o parte între-
barea ce ați pus-o în numărul din urmă al
»Tribunei«: într'adevăr, chiar mai înainte
d'a sta de vorbă, se impun acele întrebări
kossuthiștilor. Căci dacă ei susțin în pro-
gram ceea-ce a accentuat șeful lor, Kossuth
Ferencz, ca adică *drept de vot în țeara asta
să aibă numai cel-ce știe scrie și vorbește*
(o absurditate combătută chiar și
de Dr. Lengyel Zoltán), noi în nici un chip
nu-i permis să-l sprijinim, căci în chipul
acesta am alimenta curentul care împinge
guvernul la și mai multe atrocități împotriva
naționalităților.

Eu înțeleg adică ceea-ce spuneți: că
cel care lovește în noi e guvernul și deci
și noi lupta politică în primul rând încontra
guvernului s-o dăm, lui să-l facem greutăți.
Nu mai puțin este adevărat însă, că *gu-
vernurile* sunt toate trecătoare și trainice ar
rămâne numai spiritul șovinist alimentat
fiind el de partidele opoziționale. O even-
tuală pactare ar trebui deci să aibă ca țintă

slăbirea acestui curent, căci interesul cel mare
este ca nici naționalitățile, nici guvernul să nu
stea sub teroarea acestui spirit. Când mi-ar cere
deci concursul electoral partidul kossuthist,
i-aș pune mai înainte de toate întrebarea pe
care cu drept cuvânt ați sulevat-o în nu-
mărul din urmă al »Tribunei«...

Chiar în numărul dela 27 c. »Füg.
Magyarország» — înregistrând că naționa-
liștii români se frământă și ei în cercul Näd-
lacului — se arată indignat și îndeamnă
pe alegătorii maghiari să dea afară din cerc
pe — Dr. Vlad.

Va să zică șovinismul acestui organ
kossuthist este atât de mare, că nici nu ad-
mite să se intereseze și Românii de soarta
unui cerc electoral unde d'altfel voturile lor
decidă... Corifeii kossuthiști ar vrea pur și
simplu voturile Românilor, de drepturile a-
cestora însă nici pomeneală.

Cât privește acum pe *poporali*, am vă-
zut ce s'a întâmplat: cei mai mulți s'au a-
les cu voturile Slovacilor. Nu s'a găsit însă
unul care să sară în ajutorul Slovacilor, ba
când a fost vorba în Dietă de bieții Slo-
vacii, *poporali* s'au lepădat de ei și așa zi-
când s'au arătat mai șoviniști de cât — gu-
vernul, imputând acestuia că e prea domol
cu »panslaviștii», dar voturile »panslave» li-ar
primi toate.

Se poate oare sta de vorbă cu asemeni
oamenii, câtă vreme au asemenea purtare?

*Alianții noștri firești rămân deci Sârbii
și Slovacii...* Adevărat, că puțin ne putem
ajuta unii pe alții cu voturi. Dar nici nu-

NĂLUCA.

Mătușa Zamfira s'a sculat cu noaptea în cap,
și e frig: săracele bătrânețe! Incet, prin
noaptea, și-a tras fusta de lână, s'a învelit bine
cațaveică veche de douăzeci de ani (unde
găsești acu așa cațaveică!), s'a îmbrobodit
a cîchit înaintea vetrei. Mai întâi șopti în-
să: „Ce moșneag! ce moșneag! își face de cap,
își face de cap! Doamne iartă-mă!...” După
aceia, scoase, din cotruța de sub vatră, surcele
de lemn: trase un chibrit și aprinse un capăt de
cigară. O limbă subțirică și tremurătoare de
înprăstie, în odăița strîmtă, o lumină vîntă
de pe șelvi chipul mătușei Zamfira: o piele ca un
ament boțit, o bărbie adusă spre nasul în-
cîșat de bătrînețe, buza de jos înghițînd pe
de sus subțirică și supțică, — și doi ochi ca
doi ciocori șterse de bruma toamnei. Degetele,
usele, așezară capătul de luminare într'un pi-
de ceară. Apoi, una câte una, baba aprinse
elele la lumină și ațită focul. — „Ce moș-
neag! ce moșneag! mormăi ea, pe când mâinile
urâte așezau așchile aprinse; să nu vie
înă la o vreme ca asta! iaca acuși se face
și afară ian auzi ce minie a lui Dumnezeu!”
„A, vînturile sfîrșitului de toamnă se vîntau
livezile uscate, bubuiat, se mai ogoiau; că-
lată, roate de frunze moarte năvăleau la fe-
tră, tremurau și se zbăteau cu sunet uscat.
Vînt! ce vînt! șopti baba clătînd din cap;
îmi învâluie și focul...”

Flacărele începură a dudui; pe fereastră,
noaptea de afară, se vedea același foc, arzînd
și sbătîndu-se ca brațele unui om mînios.

Mătușa Zamfira sta pe scăuneș, mai la o parte, cu
brațele sub-puse. În liniștea odăiței, ceasornicul
vechiu bătea clipele, tic-tac, rar, și-și purta limba
în lungul peretelui, odată cu umbra ei. Tic-tac,
tic-tac, roata de alamă din vârful limbei scilipea
în bătaia focului. Tic-tac, tic-tac, și bătrâna parcă
se legăna pe scăunașul ei, la dreapta și la stînga,
domol, gîndindu-se. Ce moșneag! ce moșneag!
să nu vie el până la o vreme ca asta!

Incet, mătușa se sculă, stătu pe gînduri,
apoi deschise cu fereală ușa și ieși afară, miti-
tică și adusă de șele. Inchise cu grijă ușa în urma
ei. Un câne voinic eși, de supt un șopron și în-
cepu să se gudure pe lângă babă. „Măi Marcule,
măi! măi Marcule, măi! tu ești cuminte, Marcule!
na! fi cuminte, nu te sui cu labele pe mine, că
mă dai jos!” În toate părțile, cât vedeai cu ochii,
numai livezi viind în vîntul toamnei; pe jos, va-
lurii de frunze treceau, te înfiorau cu foșnetul lor
trist. Nouri mari, deasupra asfințitului: incolo,
cer întunecos; pe ici, pe colo, stele galbene,
vioae. „Ia uite ce vreme! Zău își face de cap,
Doamne, iartă-mă... Numai de nu i s'o fi întem-
plat ceva; atîta mi-ar mai trebui! Na! Marcule,
fi cuminte, că mă dai jos! Oare unde-o fi? Cum
mă bagă el în boale și numai că-l ved că vine,
roș ca un rac și clătîndu-se... Poate nici acu
nu i s'o fi întemplat nimic!” Baba mai mormăi
nu știu ce, mai dădu una în câne, apoi intră în
șopron și eși îndată cu un braț de lemne. „Hu-u-u!
vai de mine, ce vînt! te ia pe sus! Cum o veni
moșneagul meu acasă, pe vîntul ăsta?”

În casă, se așeză iar lângă vatră, cu mî-
nile sub-puse, ascultînd vîntul de-afară și tictactul
ceasornicului bătrîn. Prin pod, se auzeau vuete,

zgomote de fugă, trîntituri. „Prinde măța șoarecii!”
mormăi mătușa Zamfira. Vîntul plîngea cu jale,
afară, prin livezi: roate de frunze uscate năvă-
leau la geam, se grămădeau, foșneau, tremurau,
cu sunet sec.

Deodată, ceasornicul vechiu începu să hîrnie
lung, lung, apoi prinse a bate ceasurile cu zgo-
mot de fierărie vechi. „Una, două, trei, patru,
cinci... numără baba, — ho-ho! ajunge!” Dar cea-
sornicul bătea înainte, zuruind. Ho-ho! destul...
is cinci, mai mult de cât cinci nu-s, șopti mătușa;
totdeauna vrei să mă înșeli așa; parcă eu nu
ved că-s cinci? De ce bați unsprezece?” Cea-
sornicul începu iar liniștit, tic-tac, tic-tac, rar iar
mătușa-Zamfira căzu pe gînduri, cu ochii țintă
în flăcările focului.

Bătrâna începu să se gîndească la tinerețe
pe când focul pîlpîia în sobă și ceasornicul nu-
măra clipele.

... Pe atunci, moșneagul venea de vreme
acasă. He-hei! nu era ea bucuroasă de atîta dra-
goste, d'acu...

Multă vreme-i de-atuncea... hm! or fi vre-o
cincizeci de ani, poate mai mult... parcă știe când
și cum s'a măritat? Iată, întreb'o, când a văzut
întîi pe Alexandru, și dacă, o ști, mare lucrul?
Și mai întreb'o, dacă știe ce vorbe au schimbat
la nuntă... Ași! un vis nunta. Parcă tată-său și
măsa au întreb-o dacă voește să ia pe Alexan-
dru Urzică? „Zamfiră iaca să ști, peste trei sêp-
tămăni e nuntă!” Bine. Și a fost nuntă, și pe
urmă a chemat-o Zamfira Urzică, cucoana Zam-
fira, Urziceasa... Cu un an în urma, nici nu se
gîndea la Alexandru și poftim, acum i-i bărbat,
e legată de dînsul pe viață, mîntîncă cu

vorba de asta, că noi și așa nu vrem să cucerim cercuri mixte, ori să luăm ceva de la Unguri, ci vrem numai să fim stăpâni pe cercurile unde suntem acasă, între frați... Ear pe aceștia cu însuflețirea avem să-i ducem la vot. Și însuflețirea va fi cu atât mai mare, cu cât mai mult se va inveda că împotriva spiritului șovinist intolerant nu singuri pornim lupta, ci în înțelegere cu celelalte naționalități, și conform hotărârii ce frunzașii neamului nostru au luat deja înainte cu nouă ani, în congresul naționalităților ținut la Budapesta.

Asupra unei înțelegeri și colaborări cu Serbii și Slovacii să staruim deci în primul rând!

SITUAȚIA.

Situația continuă să fie tot încurcată. Ba pentru guvern pare a fi și mai încurcată, așa că în Viena se scrie despre apropiata retragere a guvernului Tisza, ca să se facă astfel loc unui prim-ministru mai conciliant.

Delegațiunile terminându-și sesiunea, mâine Dieta își reîncepe ședințele. Pe 4 Mai Delegațiunile vor fi convocate eară, după cum se scrie din Viena. Din faptul acesta se deduce că Dieta nu va fi deci dizolvată acum în primăvară.

Candidatura la Nădlac.

Nădlac, 28 Februarie.

— Raport special. —

Un sistem desavuat prin propria neputință, deși nu se poate curma deodată, — totuși multămită celor cu dor de muncă, astăzi este pus în hala vechiturilor. Vorba despre pasivitatea parlamentară.

Nu „inteligenta“, înțelegând preoțimea și învățătorimea, — ci înșiși țeranii români — fără steag, — fără tâmbăleu simțesc lipsa de a-și da votul pentru reprezentantul partidului național.

În fața acestei dorințe, Români de bine — au grăbit la Nădlac se desfășure stindardul activității adevărat național.

el, se supără ori se veselește cu el. Dar nu face nimica, omul n'a fost rău, ba chiar pot zice că a fost bun: dacă a știut cum să-l ia Zamfira, l-a mănuit ca pe o bucată de ceară moale, cum a vrut! Numai un păcat a avut Alexandru: cam bețiv! — dar cât a fost tinăra, nu s'a prea plâns Zamfira de asta., Hm! că nici ea n'a fost tocmai sfântă...

Mătușa Zamfira mai zvirlă un lemn pe foc. Prin pod șoarecii huruiău: dăduse de nucă. „Ih! murmură baba: las' c'oa da măța peste voi, îi vedeai voi pe dracul!“

Da, n'a fost tocmai sfânta nici ea. Bunăoară... he! da-i mult de atunci, — peste drum, în casa Pătrăcesei, ședea un tinerel, un iuncher. Ș'avea iuncherul niște mustăți negre și ascuțite la sfărcuri și niște ochi adinci, Doamne Doamne... Își plimba degetele pe sfărcurile mustăților și întorcea câte-o pereche de ochi, — of of! tare-i mult de atunci... Când venea acasă, zurr! și ea, hop! la fereastră, iuncherul, mâna la virful mustății și ochii peste cap! Azi așa, mâni așa, — într'un rînd, tinerul se pune în fereastră la el și se bate cu mâna peste piept, în dreptul inimii... Doamne Doamne: par'că a plătit-o și pe Zamfira cea tinăra, tot în inimă, ceva. Dar din partea lui Alexandru, n'avea de ce se teme; el, cu petrecerile lui...

Și, nici una, nici două, într'o seară, se trezește cu iuncherul în prag. — Hău! a țipat cât a putut. Noroc că Alexandru nu era acasă. „Vai de mine! dar cum se poate una ca asta!“ Căla întorcea ochii pe dos, se bătea cu palma în piept și îngâna: „Dragostea mea... ingerul meu...“ Bine, hai și dragoste, dacă-i vorba pe aceea.

Și în conformitate cu decisiunile congresului naționalităților ținut în 1895 la Budapesta — Nădlacul este primul cerc electoral, unde acele decisiuni se pun în practică.

Nu se poate încă aștepta, ca în Ungaria, — de astădată, lupta dela Nădlac să ajungă la isbândă, — dar ca principiu din toate punctele de vedere va servi ca pildă tuturor acelor, cari se încălzesc de ideea activității.

Mult popor a fost de față, când Dr. Suci, candidatul alegătorilor — și-a desfășurat programul — din sute de piepturi resunau strigătele de aprobare; — dovadă că poporul român pretinde activitate, nu însă lenevire și vecinică indoeală.

Românii în considerarea celor de mai sus au aflat de bine să meargă în cercul electoral al Nădlacului. — În cale — s'au întâlnit cu adv. Dr. Nagy Sándor, care a pus în mișcare toată forțele numai să triumfeze partidul kossuthist.

Era în călătorie și de tot rîsul strazamester dela geandarm Gabányi, care în tot decursul a încercat să ne încânte cu tocitele glume de secul.

Ce au făcut acești părinți ai statului?

Au călătorit pe clasa a doua — și sosiți la țintă au scos ușa clasei prime din țintă — numai să se presinte gentili poporului maghiar căci fie între noi zis — nici Români, nici Sirbi, nici Slovaci n'au simțit plăcerea să întâmpine decât pe fiul poporului nostru.

Și dl Dr. Nagy Sándor inspirat de cinstitele stindarde maghiare — a ajuns în extaz și a ținut o vorbire, echt patriotică.

Să-i fie de bine.

Convoiuil candidatului opoziționist a fost cu steaguri și muzică. — Români, Slovacii, Sirbii, în convoiu trist la aparență, dar cu atât mai mult însuflețit de ideale senine — a percus străzile Nădlacului — pe dinaintea Bisericii ortodoxe.

Ajunși la edificiul bisericii, unde se țin comitetele și sinoadele bisericești — ne

Pe urmă, altădată, numai când auzea: zurr! era la ușă: și, când deschidea iuncherul ușa, deschidea și ea brațele. După aceea: „Dragostea mea... ingerul meu!“ — Ce mai mustăți și ce ochi avea dracul! și ce pînteni! — Dar într'un rînd, — era așa, toamna, și bătea vîntul ca și acuma, — vine bărbatul de vreme. Buf-buf! se scutură afară de glond. Dar, de acolo, iuncherul: „Ce-i? — Ce să fie? bărbatul?“ Bietul băiat, nu-și găsea botforii, nu-și găsea mondirul, vai de capul lui! se trăgea de cap... Și afară, Alexandru, boc! în ușa, boc boc! „Zamfiră Zamfiră!“ Ea, biata femeie rămăsese înlemnită. Boc boc! „Zamfiră! Zamfiră!“ Se cunoștea că-i beat, Bietul iuncher găfăia, își îmbrăca pe dos tunica. — Numai ce s'aude: bum! și ușa sare și intră Alexandru, suduind, și dă buna, prin întuneric, în casă. „Așa? mă lași afară? Vrea să zică, nu vrea să-mi dai drumul? la să-ți arăt eu!“ Atuncea, întâi și pe urmă, a îndrăznit el să ridice mâna. Dar, în loc să dea în nevăstă, a dat în iuncher, — și dă-i! și dă-i! până ce bietul tiner a nemerit ușa și s'a repezit, năuc, afară! — Bine. Pe urmă, bărbatul a adormit, s'a sculat a doua zi și nu s'a mai vorbit nimic despre rănetele și sudălmile din ajun. Dar, după două zile, tare s'a mai mirat și el, odată cu Pătrăceasa, cum de s'a cărăbănit iuncherul nitam nisam din mahala. Câtă vreme a trecut de atunci! și mătușa Zamfira a și uitat cum îl chema pe iuncherul cu pînteni, cu mustața ascuțită și cu ochii negri.

Ș'apoi! aceea s'a trecut și ea a fost femeie la locul ei, necăjită de multe ori, veselă câte odată, nu s'a uitat că are bărbat bețiv. Și vremea a trecut... Cincizeci de ani s'au strecurat dela în-

aștepta o mulțime de alegători români slovaci și sirbi.

Dl Dr. Aurel Vlad a ținut de nec în scurte cuvinte să explice poporului adunarea va fi numai la 3 ore d. am și în termeni entușiști a rugat pe față se vină la aceasta consfătuire, cu mai mult, cu cât este vorba de interesele poporului.

Poporul s'a împrăștiat în ordine niște, ear conducătorii, veniți din țări au fost invitați la mesele ospitale frunzașilor din Nădlac.

Erau abea 2 ore, când o mulțime enormă a ocupat deja piața dinaintea școlii române. pective sălii de convenire, localitate desigur pentru ținerea adunării de organizare a partidului naționalist și a candidării. La trei ore Vlad în mijlocul alegătorilor care este primii ovații foarte însuflețite. După-ce mulțimea nu putea încăpea nici pe jumătate în sală, narea a trebuit să se țină sub cer liber. Nu mult a sosit la fața locului fibriul Șojka; adunarea s'a deschis la 3 ore prin preotul V. Marcovici

La biserica din față sunau clopotele. invocând ajutorul lui Dumnezeu. Ne iubim iubim pe rege, dar ne iubim și neamul cu ardoarea. Vrem să trăim și să murim ca Roșii Slavii, ce ne-a lăsat Dumnezeu. Jur pe cerduri, ani ai vieții mele că nici odată nu-mi voi pînă patria și neamul.

După cuvîntarea părintelui Marcovici narea îl aclamă pe dînsul de președinte. președinte a fost aclamat slovacul Isa Moța, notar George Petrovici.

A urcat apoi pedestalul dinaintea Dr. Vlad aclamat cu multă însuflețire.

„Am venit cu bucurie în mijlocul D-Vor pentru-că am crezut că aflu aici inimă ca în noastre. O singură dorință avem cu toții: s'o facem fericită prin fericirea tuturor popilor cari locuiesc într'însa. Noi dorim, ca cu frații și fericii să fim. Frățietate vrem, dar dulei și nu mașteri voim să fim. Pentru asta desfășurăm steagul. Pe acest steag este dreptate, egalitate frățietate. Face istoricul ților câte au întimpinat în Nădlac, până s'a ajuns. Este vorbă să dovedim, că sunt în țeara noastră și oameni cari sunt pătrunși de acest înalt patriotism. Principiile acestea au fost prima-ora nuntate în 1895 în congresul naționalităților Budapesta. Acestea trebuie să fie credeul politic. Credeu care a merit să ne fericesc

întimpinarea aceia și iată, în ilacările focului, tot răsare iuncherul în pervaz de fereastră, cindu-și mustața ascuțită și întorcîndu-și negri. Ba și pînteni s'aud: — zurr! — nu rie ceasornicul bătrân și bate jumătate. Că jumătate, și bătrăna șoptește, cu ochii țintîți pra focului: „Oare de ce Dumnezeu nu mai Numai să nu i-se fi întemplat ceva!“

Vîntul toamnei vâjje și un stol de frunze abate la fereastră. Toate-s pustii, la urma Par'că, dacă și-a înșelat bărbatul, a fost rea, a fost suflet rău? Par'că, de atunci, i-a venit îngând să înșele? Prostie! par'că în lumea poți zice! „Vreau să fac așa!“ și să faci Bătrăna se gîndește, ceasornicul numără, rar, clipele. Câtă vreme a trecut, câte valuri frunze nu s'au abătut la gîmuri! N'a sîmțit zi cu alta, și, cu toate acestea, tot trecutului o miriște fără zăre. Nu poți zice: „Colo-i dă — Vieța a mers neregulată, ca și ceasornic de pe pîrețe, cu mașinariile stricate, dar a și venit și iată acum și iarna; poate chiar și morții e aproape. — Gîndurile acestea nu se încalci plutesc, ca neguri de toamnă, în mintea tranei. Și focul bazine, șoarecii cotrobăiesc pod, vîntul se jăluiește afară, mîndrînd frunze; în odaie s'a făcut călduț; bătrăna s'zbrobodit și șade nemișcată, pe scaunaș, la cap cu grimea albă, cu pielea ca pergament boțit în lumină; ochii ei albatrî spălăciți și elintăți, visînd.

Deodată, se aud, afară, pași neregulați și un mormăit ușor. Bătrăna tresare, se greu și se duce de deschide ușa. Afară-i întuneric, dar lumina focului ajunge în prag

pământ, pe cum celalalt merit e să ne feriscă de altă lume. (Aplause). Se simte fericit glasul său a aflat răsunet în atâtea inimi. Pozele acea soarte o au pe care o merită. Am uit să desfășurăm acest steag în mijlocul noastră sub care să Vă chemăm la luptă. O bine că n'am cunoscut aci pe nimeni când venit între d-voastră, dar mă simt acum ca frați. Cinstea steagului pe care noi cu sfînie îl purtăm, vrem și aci, cu arme cinstite și ale, s'o vestim. Eu am avut fericirea ca prima să-l duc acest steag în luptă, și cred că m'adus d'acolo acoperit de cinste (Trăiască!). proclamăm deci aci, ca dintr'un singur suflet *titidul naționalist de înfrîntat*, căci acela conține toate dorurile și simțirile sufletelor noastre. (Aplause). Entusiaste ovații). Faptul ce sevirșii este feric. Și acum dați-mi voe a Vă propune de didat pe basa acestui program, pe unul dintre mai distinși fii al neamului, pe curajosul luptător pentru drepturile naționalităților: **Dr. Ioan Suciu**, *advocat în Arad*. (Aplause nesfîrșite cari durează câte-va minute). Propun o comisie de cinci care să invite pe dl *Suciu* în adunare ca să oferim candidatură. (Se constituie o comisie de cinci cari merg se invite pe Dr. Suciu în adunare).

Plecând comisiunea, s'a ridicat un entusiast slovac cu numele *Fritsch*, ca să talmăcească limba slovacă vorbirea d-lui Dr. Vlad. Vorbirea acestui tiner a aprins pe slovacii cari îl înrupeau mereu cu aprobări și strigăte de „Nazdar“.

Din mijlocul poporului între cari s'a fost dat, a fost apoi aclamat infocatul naționalist *Moța* din Orăștie, pe care, țeranii cu oripreț să-l auză, să-l auză, după-ce atât de multe ruri bune celiseră de la dînsul.

„Noi așa suntem dedați — zice părintele — ca toate lucrurile să le începem cu cinste. Binecuvîntarea cerului o implorăm întotdeauna asupra pașului d-voastră. Faceți ca numele noastră să fie purtat până la cele-âlalte margini pămîntului, nu spre hulă, ci spre cinste. Nu vă înfrîntăm la lucruri în contra legilor ci vă învățăm cum să vă prețuiți drepturile mai mult ca pe cele ale altora. Vă aducem aminte că toate privirile naționalităților din țeară sunt spre d-voastră ațînindu-vă, că toți așteaptă dela d-voastră bărbăție și înălțate cari bat pentru dragoste de neam mărirea patriei. Așa să vă ajute Dumnezeu, pe voi să mergeți Români, Slovaci și Sârbi împreună ca să Vă dați votul pentru vrednicul D-voastră candidat, dl Dr. Suciu. Trăiască!“

A urmat apoi dl *George Novacescu* stud. drept la universitatea din Viena, care tocmai în călătorie dela jubileul „Junimer“ din Cerșet — spre casă părintească.

Moșneagul cu părul alb, cu nasul roș, fără barbă, o pălărie rotundă în cap, șade în prag și mănincănele. „Marcule, Marcule, ce faci, Marcule?“

„Dar bine, moșnege, acu se vine? zice baba. — Ham! taci, Zamfiră, par'că totdeauna? te?.. (Sughiță:) Hee! M'am îmbătat și eu tã, — ei și? Hee! Măi Marcule, măi Marcule, faci tu?“

— Odată? De-ar fi numai odată! Dar nu sta prag, intră în casă, omule, și lasă cănele în pace.

— Iacă intru, nu te supăra că intru... M'am lănat cu... hee!... cum îi zice...

— Ei lasă, lasă, te-ai întâlnit, nu te-ai întâlnit, ved' că tare frumos îți șade!

— Nu te supăra... Pe onoare îți spun, hee! m'am întâlnit...

Moșneagul intră greu, cu pași neregulați, în prag; lângă foc, se oprește și începe să scotocească în buzunarul paltonului.

„Ce dracul! doar aici l'am pus! hee! unde Dumnezeu să fie? Să-l fi uitat... oare? Ba nu, oare hee! să fie“...

Ba se uită la el, cu mâinile încrucișate pe piept:

„Noroc că n'ai căzut într'un șanț, atâtea m'ai buia... îi bucuroasă că ai venit teafăr acasă... vină la foc și încălzește-te, că ți-o fi frig“.

Moșneagul tot strâmb sta, într'o rână și căuta în buzunarul paltonului.

„Aha! nu-ți spun eu? nu-ți spun eu? Dacă ai pus aici, cum să nu-l găsească, frate?... Hee! Măi, Zamfiră, nu te supăra, ți-am adus nohot și ide... Iacă, hee! nu te supăra...“

— Bine, bine, așează-te acum la foc, că ți-o frig!

Dînsul accentuează, că este unul dintre acei fii de țeran, cari cu ajutorul lui Dumnezeu, — cu ajutorul muncii proprii au ajuns acel grad de cultură ca se lupte din respecturi pentru binele poporului din Ungaria, fie de ori-ce naționalitate, — și în urmare dînsul este fericit, când vede că Nădlăcanii știu să aprecieze folosul cel mare ale solidarității dintre naționalități.

În aplausele generale enunță că românul numai românește știe să-și apere patria. Tot astfel și celelalte naționalități.

Dacă Dumnezeu a adus cu sine ca patria ungară se fie inpiestrițată cu diferite popoare, — atunci, de sigur aceste popoare numai în egală îndreptărire fiind împărțâșiți, pot lupta umăr la umăr pentru binele patriei și a regelui.

Laudă cinstea Nădlăcanilor și le dorește izbândă deplină.

Intr'astea sosește deputațiunea cu Dr. Suciu în frunte. Se deschide un șpalir între mulțime și se produce o însuflețire indescriptibilă.

Ajungînd la biuro, *Dr. Vlad* în numele alegătorilor Români, Slovaci și Sârbi aliați ai cercului Nădlac oferă lui *Dr. Suciu* candidatură care răspunde cam următoarele:

Nu e zi de rînd, ziua de azi, nu numai pentru-că e zi de sîrbătoare ci și pentru-că azi D-V. cetățenii liberi din Nădlac, dați esemplu naționalităților nemaghiare din țeara întreagă cum să lupte împreună, în frățească dragoste, cu puteri unite, pentru drepturile lor sfinte. Cea-ce faceți D-V. azi, este este espieră pe păcatelor a peste 30 ani, câtă vreme am stat cu toții cu mâinile în sin, privind cum au hotărît domniul sus în Dietă despre noi fără noi. Nu vrem să mai fie d'aci, înainte așa, ci facem aci începutul unei lupte, deamă de popoarele cari nu vrem să peară. În aceasta luptă ne călăuzește numai dragostea. Frați vrem să fim și cu Maghiarii și cu Slovaci și cu Sârbi! Dar frați adevărați. Pretindem aceleș drepturi, pe cari le au și confrății noștri Maghiari. Pentru-că dacă e în primejdie țeara, sîngele ce se varsă șiroaic pe câmpul de luptă curge cu prisosință, se nbină de nu-l mai poți alege dacă e Maghiar, Român ori Slovac. Când plătim creștarul, în dare s'amestecă ban cu ban și nu se mai știe care e dela Maghiar, care dela Român și care dela Slovac. Și la drepturi să fim deci asemenea. Nu vrea să ațite în contra națiunii Maghiare, dar vrea ca naționalitățile înșă să hotărască asupra sorții lor, pentru-că ele înșăle știu numai ce le doare. Vorbește despre alianța naționalităților din patrie preconisată în congresul naționalităților din 1895. Avem o lege fraților, legea despre egala îndreptărire a naționalităților. Pe legea asta a depus

— Nu, — eu vreau să mă pun lângă sobă.

— Bine, pune-te și lângă sobă“.

Moșneagul se așează pe un pătisor, lângă sobă, după-ce se desbracă, greu, de balton. Deodată tresare: „Pe onoare... că m'am întâlnit cu ista... cu Zaharia... hee!“ Baba se uita la dînsul, cu mâinile subpuse și se gândea.

„E bun nohotul?“ întrebă, într'un răstimp bătrânului. Bătrâna tot pe gânduri sta. Era acum bucuroasă că-i venise moșneagul. „Bine că n'a căzut într'un șanț!“ murmură ea.

„Ce-ai mai făcut tu, Zamfiră?“ mormăi încet bătrânul, de lângă sobă, par'că ar fi sosit cine știe din ce călătorie. Pe urmă, ațipi și începu să sforăie.

Bătrâna mai zvîrli un lemn pe foc, se așează iar lângă vatră și începu să ronțanească cu greutate din darul moșneagului.

Icoane din trecut veneau iar, dar iuncherul, acuma, tot se depărta, într'o lumină tristă de toamnă, ochii negri se stingeau și mustățile nu mai erau așa de răsucite. Câtă vreme a trecut de atunci!

Bătrânul dormea, horcăind, lângă sobă și nasul părea mai roș, deasupra mustăților albe.

„Bine că a venit sănătos!“ murmură bătrîna. Ceasornicul începu iar a hărăi — hărrr! — apoi prinse a bate cu zgomot de fierării vechi.

„Una, două, trei, patru, cinci, șase... murmură baba; ho-ho! destul!“ Dar ceasornicul, zuruind și sfîrîind, bătu de douăsprezece ori. „Ho-ho! șopti bătrîna, prea te grăbești...“

Ceasornicul începu iar, liniștit, tic-tac, rar, iar mătușa Zamfira căzu pe gânduri, cu ochi țintă în flăcările focului. *Mihail Sadoveanu.*

jurământul dela Rege, și ministru până la solgăbiru. Legea asta trebuie deci să se țină, avem să constringem stăpînirea s'o țină și s'o respecte, cum și noi ținem legile acelea cari nouă ne impun sarcini. Pentru-că legea aceasta este temelie țării. Numai așa poate fi țara aceasta fericită, dacă va fi cărmuită de bărbați cari nu fac deosebire între Maghiar, Român, Slovac ori Sîrb. Azi nu e așa. Azi numai un fiu are mamă dulce. Ceialalți sunt vitregi. Eu n'am venit cu steaguri, n'am venit ca alegătorului într'o mână să-l dau steag, pe căciulă să-l dau peană și în cealaltă mână să-l dau ceva. (Aplause nesfîrșite) Am și eu un steag, dar pe acela îl port în inima mea. (Aplause).

Și steagul acesta nu-l dau din mână nimicului, ca ferul mi-am încleștat mâinile în el și dacă voi învinge bine, dacă nu voi învinge, cu steagul mă voi acoperi și mâine iar îl voi ridica, să lupt cu el mai departe (Aplause nesfîrșite).

Asigură alegătorii, că va lupta cu toată energia sufletului său. N'a venit ca vizir ori duce, ci ca simplu soldat al unei trupe și dacă tocmai dînsul a fost cinstit cu încrederea, asta o privește de o onoare care-l fericește. (Aplause). Toate se pot întempla una însă nici odată, să părăsească ori să-și vindă steagul.

Dați-vă seama fraților alegători că nimic pe lume nu s'a făcut dintr'odată. Nici Dumnezeu n'a făcut lumea într'o singură zi. Nici închiegarea partidului naționalist în cercul Nădlacului nu se va face așa ușor și ceea-ce facem noi azi este numai începutul unor stăruinți întru realizarea cărora nici când nu vom cunoaște oboseală. Dar să știți, că mari lucruri ați săvirșit azi și veți săvirși și mai mare lucru, când din cercul acesta sute de voturi vor merge în Dietă, cari vor mărturi voi înța voastră curată și sfîntă și voință cumpărată și câștigată prin făgădueli de slujbe. Mulțumește în odată alegătorilor pentru onoarea care n'o va uita nici odată în viață. Într'un elan de însuflețire jură pe stindardul național, scumpa moștenire ce cu limbă de moarte o va lăsa și fiului său!

Însuflețirea ajunsese la culme. Minute întregi a ținut aclamarea poporului. Toți au grăbit să strângă cu căldura mîna candidatului care a vorbit ca inspirat.

Dup'aceasta în scurte cuvinte vorbește ungurește pentru Slovaci prezenți, cari cei mai mulți înțeleg limba ungurească. Regretă că nu poate vorbi în limba lor. Face apoi un scurt resumat des întrerupt de aclamările slovacilor. Strigăte însuflețite de „Nazdar“ au acoperit cuvintele dlui Suciu.

Președintele adunării părintele, *Vicențiu Marcovic* a luat apoi cuvîntul mulțumind alegătorilor, cari s'au prezentat în număr așa de frumos. Îi conjură că tot așa, cu demnitate să se înfățișeze și la urnă și pe urma între aclamațiuni nesfîrșite se încheie imponenta manifestație ca și care n'a văzut pîn'aci nici odată Nădlacul.

Imensa mulțime s'a împrăștiat și a rămas în urmă comitetul electoral care s'a adunat să facă programul zilelor următoare.

Note politice.

„Alkotmány“ se întreabă: cine-s internaționalii în Ungaria?

Drept dovadă că — Jidani, reproduce după „F. Magyarország“ știrea, că Jidani dela „Vorwärts“ din Viena au aranjat Ovreilor socialiști o tipografie în Budapesta, unde să se tipărească „Népszava“.

Cum s'ar năpusi ziarele ovrelești patriotice asupra vre-unui partid creștin când acela ar primi ajutoare din străinătate. Coreligionarilor socialiști nu le impută însă nimic.

„Elöre“, din Budapesta, vestește că Ungaria are cu un cetățean și milionar mai mult: Sternberg, fost banchier în Berlin, s'a stabilit în Budapesta.

Îi face și biografia: pentru diferite isprăvi de sibarit jupânul Sternberg a fost osândit la 2 ani temniță.

„O, tu Sternberg cuminte, desigur ai cetit cronica scandalurilor din Ungaria — scrie — ce bine ai nimerit-o: înfrădevăr, cu boala ta mizerabilă aici poți să umbli pe stradă. La noi nimeni nu o să te supere, pentru-că la noi numai pe mișei mai mici îi arestează“...

Noi n'avem alt comentariu de făcut.

Un mic răspuns.

Confrăit dela Braşov nu scapă un singur prilej fără să încerce a face zizanie ori a insinua câte ceva la adresa amicilor noştri.

Astfel şi în numărul dela 13/26 c. publică o corespondenţă («Dela Macău» vorba vine), în introducerea căreia scrie:

„Incet încet au ajuns lucrurile acolo, în cât acum „Tribuna“ zămisliată din „Tribuna Poporului“ dela Arad, dă de ştire naţiei româneşti, că activitate la alegerile dietale nu se poate face, de cât pactând Românii cu vr'una din partidele maghiare opoziţionale“.

Maî trebuie oare să dovedim că niciodată noi n'am afirmat acest lucru, ci simplu am pus în discuţie chestia dacă n'ar fi folositor a încheia pact electoral cu scop exclusiv de a crea greutatea guvernului care este atât de agresiv faţă de noi.

Pact nimeni dintre noi n'a încheiat însă cu nimeni. Ear cât priveşte discuţia asupra acestei chestii, numai cei mărginiţi ori orbii de patimă pot să ne acuze pentru o simplă — discuţie academică. Dar cine nu ştie oare, că ultima oară când Românii au luat parte la alegerile pentru Dietă, ei au pactat: în comitatul Aradului cu opoziţia moderată, cu care pactaseră şi Şvabii din Banat.

Fost-a asta vre-o tradare naţională ori cel puţin vre-un păcat fie cât de mic? Şi ce a fost atunci alegerea kossuthistului Mocsáry la Caransebeş?

Şi ar fi oare vre-un rău dacă s'ar ajunge în viitor la o înţelegere din care să profite *causa* naţională?

Că cei nepreocupaţi n'au putut să vadă nici un rău în astfel de tendinţe, reproducem drept probă următoarele şire cu cari «Secolul» din Bucureşti introduce reproducerea articolului nostru *Pactări*.

„Urmărim cu multă simpatie curentul nou, *activismul*, ce-şi face drum între românii de peste Carpaţi. Avem satisfacţiunea de a constata că acest curent tinde să fie îmbrăcişat de toate păturile româneşti, cari îşi dau seama că aşteptând numai cine ştie ce minune să se facă, se pierd în lăncezeala atâtea forţe ale neamului.

Un singur regret avem: *activismul* are duşmanii ireductibili chiar între români.

De ce?

Găsim în „Tribuna“, din Arad, un interesant articol, care desvoltă oare-cum un punct al programului de luptă, chestiunea *pactărilor*, adică a alianţelor.

Reproducem din acest articol următoarele fragmente, care expune un oportunism, care nicăiri poate, nu se impune mai mult ca în lupta de toate zilele, ce românii din Ungaria au de a susţine contra poporului maghiar, a guvernului maghiar şi a agenţilor săi.“

Capetele adevărate politice desigur că nici nu pot exclude din armele politice pactările. E vorba numai ca ele să se facă *dela partid la partid* şi cu scop de a folosi *cauzei*.

Dar să trecem la — *corespondenţă*, adică *pretinsă* corespondenţă, căci desigur nu în Macău s'a scris, şi să vedem ce urmăreşte ea?

Cititorii noştri vor înţelege ce urmăreşte, aflând că batjocoreşte pe primul nostru redactor pentru-că face greutatea guvernului lui Tisza (până acum gazeta dela Braşov zicea că suntem slugile lui Tisza).

Termină apoi:

„Dară gurile rele afirmă, că deputatul Dobrei s'a şi angajat a îndemna pe Românii din cercul Nădlac, ca să voteze cu Evreul kossuthist Nagy Sándor, şi e posibil, că pe oamenii, cari stau în fruntea „Tribunei“ — mulţumită lui Dumnezeu că sunt puţini — să-i vedem nu numai în foaie, dar şi la faţa locului îndem-

nând pe Românii se voteze pentru Evreul kossuthist“.

Eată însă ce scrie Dr. Vlad în «Liber-tatea» de alaltăieri:

„Românii cei buni însă, fac așa: să-şi pună din simul lor un candidat român, şi toţi să voteze cu acela. Nici cu guvernul, nici cu Kossuthiştii! Că vor cădea, n'are să zică. Să arate că ei nu vor să mai împingă la carele străine, unele ca altele pentru noi!“

Când, altădată, se vor putea uni cu Slovacii, vor putea apoi chiar scoate ales un naţionalist.

Pentru astăzi e destul şi atâta: *Tisza să vadă că pe Românii n'are la ce conta, ca Românii, cunoscându-l, nu-şi pun încrederea în el, ba şi unde a avut spriginul lor, azi i-se detrage, căci se deşteaptă Românii!“*

Vorba e că gazetel braşovene nu-i convine să se ia după ce se scrie şi se face, nu, ci ea înregistrează cu plăcere ceea-ce spun — *gurile rele...*

E în rolul ei, să facă astfel. Pe noi nici nu ne miră, nici nu ne supără asta, căci ţinem la opinia oamenilor serioşi, cari judecă după fapte, ear nu după — clevetiri.

Distincţiunea unei scriitoare române.

Am arătat, mai zilele trecute, că la Teatrul Naţional s'au primit spre a fi prezentată pe scenă, piesele «*Aur!*» şi «*Mântuire*» de d-na Constanţa Hodoş. Am spus de asemenea, că piesa se va juca la 21 Februarie v.

Ziarele ce ne sosesc din Bucureşti vestesc că piesele aceste s'au şi pus în repetiţie. însuşi dl Nottara, cel mai de valoare artist dramatic, conduce repetiţiile şi atât cei din comitetul teatral, cât şi alţi literaţi cari au auzit citirea pieselor, au rămas încântaţi.

Cea mai mare distincţie ce i-s'a făcut însă d-nei Constanţa Hodoş este faptul pe care «*Secolul*» ni-l relatează pupă-cum urmează:

M. S. Regina a binevoit a primi erii în audienţă pe d-na Constanţa Hodoş, autoarea piesei Aur!...

Maiestatea Sa s'a interesat de aproape de lucrarea dramatică a d-nei Hodoş, şi a binevoit a promite că va asista la prima reprezentaţie, care va avea loc Sâmbătă 21 Februarie la Teatrul Naţional.

Desigur că numeroşii cunoscuţi şi prietenii pe care d-na autoarea o are în părţile Aradului, unde şi-a petrecut cei mai frumoşi ani, se vor bucura aflând despre această distincţiune şi vor felicita, dimpreună cu noi, pe distinsa literată.

Eată ce scrie «*Vremea*» despre piesele d-nei Hodoş:

S'au pus în repetiţie piesele: «*Aur!*» patru acte şi «*Mântuire*» un act, ambele de d-na Constanţa Hodoş. Punerea în scenă o face dl C. I. Nottara. Aceste piese au atras, la citire, admiraţiunea întregului comitet teatral şi nu încapă îndoială că şi la reprezentaţie vor stîrni laude unanime.

După-cum aflăm, fraţii de origine dela noi, dar azi cetăţeni ai capitalei, vor folosi acest prilej pentru a face calde ovaţiuni singurei scriitoare de teatru ce s'a ivit până acum între Românii, scriitoare de care suntem cu atât mai mândri, cu cât este *dela noi!*

Războiul ruso-japonez

Londra, 27 Febr. Ziarului «Daily News» i-se telegrafează din Sanghái, că în Vladivostoc s'a întâmplat o ciocnire între flota rusească şi cea japoneză.

Londra, 27 Febr. O flotă japoneză care consta din mai multe panţirate şi piloare, a atacat flota rusească staţionată la Vladivostoc. Vapoarele încrucişătoare şestii Boyasin, Askol şi St.-Petersburg au fost cufundate. Japonezii au înaintat fără a pierde în port şi au început bombardarea forturilor. Lupta continuă.

Berlin, 27 Febr. Marele ziar «*Vorzeitung*» anunţă în ediţie separată, că ruşii au debarcat cu 5 vapoare care vor fi întărite prin altele noi. Ruşii n'au putut să împedec debarcarea.

Londra, 27 Febr. Vladivostocul este în flacări.

Vashington, 27 Febr. Ambasadorul japonez primeşte ştirea din Tokio, care anunţă că vapoarele japoneze încărcate cu petrol şi peatră scufundate de Ruşi, închiderea Port-Arthurului.

Londra, 27 Febr. Flota japoneză îndepărtat pe cea coreeană din porturile Ciemulpo şi a prins vapoarele încărcate de cărbuni ruseşti.

DIN ROMÂNIA.

O statistică a învăţământului. Aşa cum statistica învăţământului secundar, profesional şi special pe anul şcolar 1901-1902 a fost predată în 85 şcoli de băieţi şi 32 şcoli de fete.

Pe acest an, învăţământul secundar profesional a fost predat în 85 şcoli de băieţi şi 32 şcoli de fete.

În şcolile secundare de băieţi au funcţionat 386 profesori şi maestri.

Populaţiunea şcolară din învăţământul secundar de băieţi a fost de 19.251 elevi şi 15.452 prezenţi la examene, 12.552 promovate şi 3600 repetenţi.

În şcolile secundare de fete au funcţionat 386 profesori şi maestri. Populaţiunea şcolară de fete a fost de 4780 elevi şi 4006 prezenţi, 3209 promovate, 774 repetenţi.

După confesiuni, elevii şcolilor secundare au fost: 17.488 rit ortodox, 252 rit catolic, 160 rit mozaic şi 160 alte confesiuni; elevii şcolilor de fete au fost: 4403 rit ortodox, 44 rit catolic, 110 rit mozaic şi 110 alte confesiuni.

La universitatea din Bucureşti 15 profesori au fost în cea din Iaşi 5, la Conservatorul din Iaşi 24, la cel din Iaşi 11.

La universitatea din Bucureşti au fost 3494 studenţi, ear la cea din Iaşi 629.

Din străinătate.

Declaraţiunile contelui de Bülow. Partea din 27 Februarie. — Ziarul «*Petit Parisien*» a avut o convorbire avută cu cancelarul german de Bülow, care a zis între altele următoarele:

În Franţa domneşte părerea că pe a german are sentimente anti-ruse, pe care guvernul german simpatisează cu Rusia. Adevărul este cu totul altfel. Toate partidele politice din Germania conglăuesc cu guvernul în privinţa continuării bunelor noastre relaţiuni cu Rusia.

Prietinţia istorică ruso-germană, pe care aş putea-o numi chiar atavistică, nu este dreptată în contra Angliei şi ea nu ne împiedică a recuneşte remarcabilul avânt al imperiului japonez. Această alianţă este cu atât mai puţin îndreptată în contra existenţei alianţelor.

Ştiu că ni-se atribue fel de fel de forme machiavelice; Germania însă are interesul ca să se menţină statul-quo în Europa, garantat atât de tripla cât şi de dubla alianţă. Cuvintele «*Politica germană mondială*» s'au

neori fals interpretate ca politică germană de cucerire.

Ni-se atribue de intențiuni ascunse față de Petcili și de alte provincii chineze; nouă însă nu ne convine acest rol; politica noastră rămâne neutralitate, lealitate și pace.

RUSIA OTI JAPONIA?

II.

Este cunoscut că războiul dela 1894 dintre China și Japonia a erupt tot din cauza Coreei. Prin, că victoria a fost pe partea Japoniei, care drept condițiune principală a restabilirii păcii pretins cedarea portului Liao-Tong, iar în schimb Japonia abstea dela restituirea speselor războiului de către China, precum mai departe garantează și întregitatea teritorială a vecinei Coree. Ce însemnătate avea această pretensiune?

Politicianii ageri japonezi au înțeles foarte bine gândul ascuns al Rusiei expansive, când aceasta a început să zidească linia transiberiană. Ei au văzut înainte, că, după-ace „civilizarea“ Rusie a subjugat fără dificultăți provinciile din stânga, și a luat întinsa regiune din dreapta râului Amur dela neputincioasa China, și căpăta apetit pentru a devora cu voracitatea-și cunoscută și Mandșuria, precum și prețiosul teritoriu de lângă Mare, așa numită peninsula Liao-Tong. Au înțeles, că în cugetul ascuns al guvernului rusesc plutește nu Vladivostocul, și stațiune extremă a liniei transiberiane, ci Port-Arthurul, portul de căpetenie al peninsulei Liao-Tong, ceea-ce reușind va domina atât și Pekingul, cât și Pekingul. Instăpânindu-se asupra Rusie de aceste, Coreea i-se va îmbia de o bună-voie, iar pierderea independenței Japoniei nu va fi numai chestie de timp.

Eată de ce agera Japonie a cerut cedarea portului Liao-Tong. Înțelegând Rusia, cea cu „posesiunea culturală în Extremul Orient“ (!) de această condițiune, numai decât se amestecă să răniască un drept în tractările de pace ale acestor două state, trimițând în Aprilie anul 1895 o *notă verbală* guvernului japonez de conținutul, că „guvernul imperial rusesc află ca imposibilă împlinirea pretensiunii guvernului japonez de către guvernul chinez, de oare-ce eventuala cedare a portului din chestiune curvându-se în sine continuu pericol pentru Peking și pentru independența Coreei, precum și pentru pacea din Extremul-Orient. Prin urmare guvernul rusesc „sfătuiește amical“ guvernul japonez a renunța la posesiunea acelu port“.

Prin această pășire, de fel nu energică, și curtare, care din punctul de vedere al curtarei politice o calificăm de imprudentă și neapetă, — incontestabil obrăznicia rusească a avut de scop a zădărnici planul Japoniei de a deveni realizarea dorinței ascunse rusești. Prin cum Franța și Germania a secundat această *notă verbală* a guvernului rusesc, de teamă probabil să nu le devină rival imperiul asiatic, și Japonie în butul tuturor sacrificiilor imense, și a adus prin luarea în posesiune a peninsulei Liao-Tong în războiul chinez-japonez, s'a zădărnicit de voe de nevoie a renunța la posesiunea peninsulei acesteia.

Și ce s'a întâmplat dela 1895 până acum? Rusia și-a zidit pe banii francezi linia ferată transiberiană de-a lungul Mandjuriei; și a silit neputincioasa China să-i cedeze portul Port-Arthur, care din punct de vedere strategic are o importanță, și ridicat în Mandjuria de-a lungul liniei ferate o mulțime de cetăți, și a transformat Port Arthurul în fort aproape inespugnabil, în modul acesta a ocupat această provincie dinpreună cu peninsula Liao-Tong. Așadar odată în posesiune aceste țări, Coreea ar fi

pe uscat încunjurată de molochul rusesc, care împrejurare constituie pentru ea un pericol permanent, fiindu-i amenințate porturile și astfel existența națională. G. I.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 29 Februarie 1904.

— **Dela curtea cu jurați.** Sâmbătă s'a încheiat sesiunea de iarnă a Curții cu jurați. Cele din urmă procese au fost: Mercuri când acuzatul Nicolae Bodărlău, din B. Ineu (acuzat că și-a împușcat concubina, care nu voise să-i dea de cină) a fost trimis de tribunal la Budapesta, să fie examinat asupra stării sale mintale; Vineri și Sâmbătă s'a desbătut procesul lui Mitru Indricău din Socodor, pe care procurorul îl acuzase că a vrut să omoare pe fosta s'a mamă vitrigă, din cauză că ceruse să-i plătească o sumă de 100 fl. ce avea intabulată pe casa și pământul său. La pertractare fusese chemați o mulțime de martori, între cari și doctorul Vesa din Socodor și D. Ardeleanu, notar în G. Varșand.

Tribunalul a fost presidiat de judele Köller, asistat de juriștii Földes și dr. Szalay.

Acuzarea a susținut-o dr. Meszlényi, apărător dr. St. C. Pop iar tălmaicu dr. I. Suci. Curtea cu jurați se compunea din Cs. Endes Daniel, Kralics Béla, Braun Gusztáv, Mittner József, Rákoczi Antal, dr. Heitz Nándor, Ascher Ferencz, Grim A. József, Edvi Illés László, Lengyel Tivadar, Sármezey Ákos, Kovács Ernő iar suplent Rusu Șirianu, care de altfel întreagă săptămână a fost în toate juriile.

Li s'au pus juraților 11 întrebări. Ei au declarat pe Mitru Indricău vinovat pentru rănire gravă corporală și astfel tribunalul l'a osândit la un an temniță, din care se socotesc 6 luni (cât a stat în prevenție) ca împlinite, iar femeii pe care o bătuse și o rănise cu cuțitul să-i plătească 300 coroane despăgubire.

Vineri seara jurații, tălmaicu și apărătorul s'au adunat la masă comună în restaurantul „Milenium“, condus de Braun Gusztáv, care a făcut și el parte aproape din toate juriile din sesiunea încheiată.

— **„Romanul căsătoriei“ de Leo Tolstoi,** tradus în românește de d-na *Luceafărul Russu Șirianu*, care a îmbogățit literatura română și cu alte multe traduceri de valoare, din diferiți autori mari, se poate procura la administrația „Tribunei“. Un volum costă 1 coroană, plus 16 fil. porto.

— **Greva clericilor din Dijon.** Din Paris vine știrea, că clericii catolici din Dijon, asumați de călugări au făcut adevărată seditiune și luând pozițiune în contra episcopului lor Lenordet, pe care ei îl numesc francmazon, declarând că de la un ast-fel de episcop ei nu primesc sacerdoțiul. De oare-ce vro 40—45 clerici au călcat subordinațiunea, 5 dintre ei, cari au arătat mai slab progres în studiu, au fost excluși din seminar. În urma aceasta 70 de seminaristi și-au insinuat eșirea din seminar, cari toți au fost înrolați.

Se susține că aceste întâmplări se datoresc faptului, că episcopul nu este de fel aderent al congregațiilor, cari apoi ar fi ațâțat pe clericii la nesubordinațiune.

— **O victimă a obstrucției.** În Felegyháza un rezervist chemat sub drapel, a cerut să fie concediat, dar i-s'a refuzat cererea. El s'a aruncat din etagiul cazarmei și a rămas mort. Nenocivul primi în aceia zi de la nevastă-sa următoarea scrisoare: „Sunt greu bolnavă. N'am pâne pentru copii. Vino acasă“.

— **Falsificări de polițe.** Frederik Binder Binder jun., companionul unei firme fruntașe din Brașov, ce se ocupă cu comerțul de cereale și făină (Binder & Hügel) s'a prezentat la procuror, cerând să fie arestat, fiind-că a falsificat mai multe polițe. Cercetarea s'a început. Se vorbește de 200.000 coroane stoarse de la diferite institute de credit cu polițe false.

— **Pentru emigranți.** Semnificiosul „Bud. Tudosit“ publică următoarele: Precum suntem informați, în Rio de Janeiro s'a înființat o societate

sub numele de Empreza de Colonisacao Brazileira, al cărei scop este colonizarea de maghiari și slavii în statul Minas. Cum însă, cât știm noi numitei societăți nu-i stă în putință colonizarea ear conducătorii ei sunt oameni compromiși, facem atenți pe oricine să nu dea crezământ acestei societăți nici promisiunilor agenților ei.

— **Moartea unui jude de curie.** Nu am lua act despre aceasta veste, dacă defunctul nu ni-ar interesa mai de aproape în urma rolului său politic. Despre moartea lui *Vita Sándor*, fost procuror în procesul Memorandumului, sună vestea. Cu dînsul avut-au să se lupte luptă dreaptă comitetul partidului național acum 10 ani, aducându-l dimpreună cu tribunalul și curtea cu jurați nu odată în grea situațiune. Despre el vestesc foile, că cât a petrecut în Ardeal în calitate de procuror, a persecutat fără milă apucăturile daco-românilor, fiind șovinist nou plus ultra. O credem, fără să așteptăm mult a fi convins, îi recunoaștem și noi acest merit.

— **Proces pentru lăsămîntul lui Leo XIII.** Papa Leo XIII, în testamentul său, n'a făcut pomenire de averea ce dînsul a moștenit-o dela fratele său Giuseppe Pecci. Din pricina asta Vaticanul, nu vrea să estradeze familiei papei decedat partea, care după lege să cuvine familiei. Acum familia s' a încercat proces în contra Papei Pius X pentru estradarea moștenirii.

— **Tipografia românească în Bistrița.** Ni-se comunică: Subscrisul aduc prin aceasta la cunoștința on. p. t. public românesc. cumcă am cumpărat Tipografia A. Baci (strada lemnelor Nr. 44) și o vom conduce mai departe sub firma G. Matheiu. Praca mea cea îndelungată de 25 ani mă pune în plăcuta poziție de a putea satisface tuturor comandelor prea stimatilor mei mușterii cu esactitate, punctualitate și cu prețuri moderate. Mai amintesc, că tipografia mea este singura tipografie românească în părțile aceste, George Matheiu, tipograf.

— **Tipograf decorat.** G. Filip, originar din Brașov, a fost decorat pentru lucrările sale artistice din ramura tipografiei cu medalia „Bene merenti“ cl. II

— **Căsătoria unui fost preot romano-catolic.** Mare senzație făcuse înainte vreme, știrea că preotul romano-catolic Zemberi din Hajduböszörmény, a abzis de oficiul său și a trecut la religiunea reformată.

Înțelesul la această părăsire a credinței îl dă cununia ce a avut loc zilele astea în Hajduböszörmény, în care mirele fu fostul pleban Zemberi, iar mireasă veduva Aurora Cseh, o femeie din cele mai bogate din comitat.

— **Podul de lanț din Pesta,** precum a spus secretarul de stat Bela Gränzenstein zilele astea, guvernul are de gând să-l oprească pentru trecerea căruțelor și a poverilor mai mari și să-l lase numai pentru trecerea oamenilor pe jos. Secretarul spune că podul e de altfel destul de tare pentru a suporta și cea mai mare greutate trecătoare dar fiind acest pod-de-lanț o raritate mare, ba singur în felul său, încât face renume orașului însuși, guvernul are de gând să-i dea o reparatură temeinică și-apoi să oprească trecerea trăsurilor și și poverilor peste el, ca cu atât mai mult să țină, așazicând în vece, ca un monument rămas din zilele noastre. — Lumea din Pesta e nemulțumită de planul ministrului, pentru-că publicul mare va suferi prin asta, fiind-că calea cea mai scurtă între Buda și Pesta e cea care duce peste podul de lanț. Dacă e tare destul, zic ei, de ce să fie oprit. Dacă nu-i tare, să fie întărit.

— **Șapte fete și un bărbat.** Sergentul Richard Emil Hübner din regimentul 6 de artilerie din Chemnitz era un teribil Don Juan.

Deoarece iubirile lui nu erau cu totul desinteresate, el a fost dat judecâtei. Pe banca reclamanților se prezentară șapte fete, cărora el le promisese că le va lua în căsătorie.

Acuza arată că în intervalul de un an și jumătate el fusese cu toate în intimitate.

Militarul admise că promisese la toate șapte că vor deveni soția lui, dar se apăra zicând că nu făcuse aceasta cu scopul de a le înșela.

S'a dovedit că el luase dela ele diferite sume de bani.

Vârsta fetelor e între 18—24 ani; unele i-au dat până și ultimii bani ce i-a putut economisa.

Cu banii ce lua dela una plătea cadourile și celelalte cheltuieli ce făcea cu alta.

Fetele cărora Hübner le răpise cinstea, erau foarte abătute, pe când acuzatul rîdea mereu, așa că își atrase de mai multe ori observațiunile președintelui.

Procurorul îl acuză ca seducător și hoț și după o lungă deliberare Don Juanul Hübner fu condamnat la un an închisoare, pierderea drepturilor politice, degradarea și stramutarea ca soldat prost în alt regiment.

— **Bucătăreasa cu trenă.** Înaintea tribunalului din Newart în Yersey s'a judecat luna trecută un proces foarte curios.

Ca acuzatoare se găsea bucătăreasa Augusta Perchely, care fusese până atunci în serviciu la o familie F., dar de unde fu concediată, după cum explică doamna F., din cauza că purta în permanență toalete elegante cu trenă la bucătărie.

Bucătăreasa, care veni și la proces cu o elegantă toaletă de mătase cu trenă lungă, pretindea ca stăpâna ei să-i plătească leafa întreaga de 8 dolari, nu numai pe cinci zile cât lucrase; ea arată că avea o educațiune distinsă și că stăpânilor ei trebuie să le fie indiferentă îmbrăcămintea în care și-ar face serviciul. Chestia e numai să-și facă treaba bine, și asta doar o făcea.

Judecătul fu însă de altă părere, și anume că trenă nu e pentru bucătărie, respinse, plângerea bucătăresei și condamnă pe stăpâna ei să-i plătească numai 420 dolari, adică leafa pe cinci zile cât fusese în serviciu.

— **Un roman sensationnal.** În Germania apar de un timp încoace romane, piese de teatru, scrieri volanate, cari desvelesc corupțiunea oficerilor și a vieții de casarmă. După Erick Kertleben, Franz Adam Beverli și oficerul Bilsle s'a pus acum contele Baudissin Wolf, romancier german în șirul desvélitorilor. Din fie-care șir a romanului contele Baudissin transpiră adevărată atmosferă infectă.

Romanul să ocupă cu regimentul aristocratic, al cărui oficeri umorul berlinez îi numește zitroneufetter-i, fluturi cu coada de rindunică. În acest regiment nu sunt primiți oficeri de origine „civilă“, ci numai aristocrați, și aceea e mai interesant, că chiar un fost oficer aristocrat trage acum vâlul de pe faptele foștilor săi prieteni.

Tema principală a acestui roman de mai multe 100 de pagini este denumirea de oficer la acest regiment a unui fiu de milionar, dar colegii săi nu-i dau pace secându-l până ce este silit să părăsească regimentul.

Vorbește acest roman și despre un căpitan în retragere, al cărui fiu servește ca oficer. Tata și fiul înoată în datorii, dar fiul să mângâie că frumoasa lui soră va mântui onoarea familiei. Bravul frate având niște datorii în cărți urgente scrie o epistolă de tot cinică surorii sale, în care în mod brusc o întrebă, de ce nu grăbește odată să atragă în mrejele sale pe acel bărbat bogat, care se prăpădește după ea. Un alt oficer trăiește din aceea, ce sora lui „câștigă“. De alt-cum oficerii vènează după „patrii bune“, dar și despre aceste se spun multe lucruri drastice în roman. Una de pildă se laudă, că măritându-se, aceea îi va fi a 12 voiaghi de nuntă. Nu se pot descrie toate convorbirile acele frivole sodomitice, ale oficerilor, a grațioaselor dame și actrițe, ce se vorbesc în acest roman sensationnal.

— **Explozia din bulevardul Sevastopol.** Iată câte-va amănunte asupra groaznicului incendiu ce a avut loc Sâmbătă la Paris și care a adus imobilul așezat pe bulevardul Sevastopol 65 și pe Etienne-Marcel.

La unu și două-zeci o explozie puternică a făcut să sboare cu sgomot geamurile apartamentului de la catul al IV-lea, ocupat de atelierele unui fabricant de pieptene de celuloid. De abia trecătorii își reveniseră din emoția ce-i cuprinsese, când de-odată văzură flacări eșind pe ferestrele sparte de explozie și cuprinzând acoperișul casei.

Pe balconul catului al V-lea apăruseră oameni cerând ajutor. Flacările devenind din ce în ce mai amenințătoare, distrugeau piatra și indo-

iau balustrada în cât doi inși zăpăciți s'au aruncat în aer. Se zice că sunt mai mulți morți.

Un impiegat al unei case de comerț ale cărei birouri au ars a dat următoarele deslușiri:

— Portarul imobilului care a ars opea lumea, care se grăbea să scape pe cei-ce cereau ajutor de la înălțimea balconului. Aceasta a întârziat intru-cât va săparea. A trebuit să se treacă prin bulevardul Sevastopol 63 ca să ajungă la ei.

Doi desperând de soarta lor, s'au aruncat în stradă. Vă închipuiți în ce stare i-au ridicat.

Printre primii salvatori care, în mijlocul aplauselor mulțimei neliniștite, au venit în ajutorul victimelor, era și un caporal din al 7-lea colonial. Cu un curaj eroic, s'a coborât de pe coșul imobilului vecin pe balconul amenințat și a isbutit să scape câte-va victime.

S'au găsit câte-va cadavre carbonizate într-una din odăile ce dădea pe balcon.

Doi-spro-zece oameni, mai ales copil și femeii au pierit în acest grozav incendiu.

Patru inși sunt greu răniți.

— **Femea să fie cochetă!** Foaia feminină din Paris sub titlul *Femina* să ocupă cu problema, dacă damele de societate și de teatru să fie cochete ori ba? La „resolvirea“ acestei probleme au luat parte diferiți „specialiști“, din a căror răspunsuri transpiră ca o axiomă bine cristalizată cuvintele: *Da, femeia să fie cochetă!* Iată aici unele specimene: O femeie tineră — zice I. Maqui — trebuie să fie cochetă, dacă voește că cei mai mulți bărbați să o blasteme, dar totuși să o adore. — Cochetăria — zice contele Polignac — *Chabanes* — este de două feluri. Sunt femei, cari arată că sunt cochete, și sunt cari nu voesc să arate. Cochetăria — zice Sorel, frumoasa actriță — este ca un vâl țesut fin, care reține paserea în zbor, dar aripa nu i o vătămă. — E mai bine să fi foarte cochetă de cât puțin cochetă — opinează domnișoara Salle dela operă. Domnișoara Badi dela teatrul Odeon consideră de corectă numai cochetăria inconștientă. O altă actriță zice că femeia nici nu este femeie, dacă nu este cochetă. Tot credința asta o împărtășesc mai multe artiste, scriitoare, și dame de societate. Pe cum vedem, viitoarea epocă feministă de fel nu va renunța la arma cuceritoare, de care s'au folosit femeile și până în ziua de azi: cochetăria.

— **Concurs.** Pe baza concludusului 10 al adunării cerc. din 30 Aug. 1903 se publică concurs pentru două premii de câte un galbin de 10 cor. Unul se va decerne acelei Române, care va produce cel mai frumos și românesc costum cu mâinile proprii pregătii și expus sau îmbrăcat cu ocaziunea adunării cercuale viitoare, altul pentru scrierea despre felul, modul și privința înșințării cutărui înșotiri practice cu privire la împejurările date. (Societate de consum, de cumpărare, de ajutorare, numită și perșeu etc.) La concurs se admit locuitori și locuitoare din desp., cercul adm. Beiuș, Celca, Vașcău.

Costumurile menite pentru expunere au să fie prezentate sau la Mod. Andrei Popa, preot român în Cristior, sau la subscrisa direcțiune, cel mult până la Dumineca Floriilor. Concurențele primesc revers despre costumurile prezentate.

Scrierile au să fie provăzute cu o devisă în plic, care să cuprindă numele și adresa autorului și se vor trimite la numita direcțiune pe termenul amintit. Biroul desp. cu plăcere da înviațiuni concurenților.

Premiul îl va decerne, și îl va preda cu ocaziunea adunării cercuale proxime în Cristior. Inteligența este rugată să staruiască în ajutorul scopului însemnat și indicat în concurs.

Beiuș, la 22 Februarie 1904. G. M. Marienescu, director. N. Fabian, secretar.

— **Primul amor al lui Balzac.** Când Balzac, celebrul romancier francez era de 20 ani, cu tot prețul voia să ajungă la bani și în scopul acesta a deschis o tipografie, pe care o conducea el dimpreună cu prietenul său. În acest timp a avut și primul amor, dacă să poate numi de atare relațiunile ce a avut cu Marie de Berny. Fie cum va fi; dar atâta rămâne sigur, că dama aceasta cu mult mai în etate ca Balzac, a avut mare influență asupra individualității tinărului scriitor. Ea l'a încurajat și i-a atras grațios atențiunea asupra greșelilor făcându-l să cunoască în deplină realitate ce este femeia, despre care Balzac a dat cele mai adevărate caractere.

— **Nenorocire în sala de scrimă.** Seara o mare nenorocire s'a întâmplat în sala de scrimă *Genari* din Budapesta, care s'a sfârșit o sguuitoare tragedie familiară. Juristul Sz. Dezso făcea aci exerciții de scrimă. Adversarul până acum nu i-se știe numele pentru-că s'a cut mare secret. Pumnalul adversarului a batut printre gratii și i-a scos ochiul sting al feritului tiner. Szende a căzut fără simțământ și profesorul universitar *Dr. Szily* a statat că tinărul își va perde vederea ambu ochi. Când tinărul a fost trasportat acasă, ma-sa a fost cuprinsă de o așa spaimă, încalperdut graiul. Douăzeci și patru coasuri putut absolut se vorbeasca, azi însă a încal să găngăvească puțin.

Necrolog. Subscriși cu inima frântă durere, aducein la cunoștință trecerea neaștată din viață a domnului *Dr. Iuliu Bonts*, tar public regesc în Hunedoara, care s'a întâmplat în 25 l. c. în Lipova, în etate de ani a vieții sale. Oseintele scumpului funct se vor așeza spre vecnică odihnă dritul gr-ort în 28 l. c. la 3 ore după am din morga cimiterului de sus, în cripta liară din Arad.

Arad, 27 Februarie n. 1904.

Sa-i fie țărina ușoară!

Părinți: Dimitrie Bonts, consilier și public regesc. Iulia Bonts, născută Misiș Zamobor, fiică: Flora Bonts soră: Ana Bonts maritată Dr. Aurel Demian, cumnat: Dr. Demian.

— **Sămânțe bune.** Cine își iulstă grădina și vrea să se bucure de cele frumoase flori și legume, să-și cumpere mințe de la furnisorul curței regale *Edm. Mauthner* în Budapesta. Str. Rottenbiletilor 33, care trimite gratuit la dorința or catalogul ilustrat pe 226 de pagini, și indică prețurile. Acesta conține pe lângă mințele cele mai excelente, o multime de flori și legume interesante și surprinzătoare.

— **Durere de stomac.** *Sgârșci* de stomac, catar greu de stomac, la boala de stomac învechite și împotriva lipset de aciditate, mijloc sigur. *Purgativ sigur, inert, nică a intestinelor gros, la lipsa de purgativ fără dureri.* este thea întărit de stomac „*Centauria*“ a farmaciei *Kossuth*.

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.

Cutia mare . . . 2 cor. —

În contra tusei, catarului (troahnă) *gușilor, flegmei și iritațiunii gâtului* este un efect eminent, *pastilele de pept nega.* Prețul 1 cor. Se pot căpeta în macia la *„Maria Fecioară“* a farmaciei *Kossuth Pál*, Arad, piața Boros-Béni Nr.

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

Cumpăr

pentru pretul cel mai mare posibil *haine de iarnă și vară de bărbați folosite, pentru dormteare, refectorii și altfel de m*

La cerere vin și la case.

Menezes Marton

ARAD, Petöfi-utca Nr. 7.

Frumșeța e bogăție!

Cine voește frumos, folosească pomada de față a lui *B. Küchler*; aceea o folosire de scurt timp, curată pelea de necurătenie, ca rapuri, alune ș. a. depăretele și roșeața pelei, și donează un proaspăt și prospiciare tinără, până în etate mai înaltă. — Prețul unui tigel mare 1 cor. vonul 1 cor. Pudra, folosită în cercurile celor mai nalte, în diferită coloare 2 cor. procurat dela *B. Küchler*, farmacia „*Sain*“ (Apoteca mare) în Versee, (Vérșet) Temes.

Indată efect surprinzătoriu!

Jahner-Crème fără grăsime. Nou!

Un nou product higienic pentru înfrumșetarea și nobilizarea pielii.

Efectul îndată fără exemplu consistă prin aceea, cumcă pelea obrazului, prin aceeași ușoară încordare, consistă asemenea unei netezimi de marmor alb și fineță, care acū nici prin un alt mijloc de înfrumșetare nu s'a dobândit.

Un mijloc de înfrumșetare prin însușirea aceasta cum e Jahner.

Crème fără grăsime agitează în tot locul o senzație însuflețită. Mai perfect pe terenul pentru îngrijirea înfrumșetării. Nestricăcios! În moment efect.

Pe timpul întrebuințării dispar peste galbene, bube de înferbințări, bubife, sgrăbunțe și altele pentru necurățirea pielii.

Netezește sbărcituri și semn de bubat, acoardă însuși la persoane mai bătrâne o culoare de obraz jună proaspătă și grațioasă; obrazul, grumazul, brațele și mâinile conservă o frumșeță frapantă și o culoare drăgostoasă.

Jahner-Crème fără grăsime să poate mai virtos ziua cu succes a se întrebuința. Nu conține nici argint viu, nici plumb. 1 tegulă 1 coroană.

Jahner săpun. Acest săpun servește spre conservarea și nobilitarea pielii, este liber de ori-ce aspreală și exercită influința cea mai binefăcătoare asupra pielii. La întreținerea Jahner-pomadefi trebuie mai întâiu să spălăm cu acest săpun, prin efectul pomadefi se netezează foarte esențial. 1 drb. 60 fileri.

Jahner pudră. Jahner-pudră este nedisputaver non plus ultra a tuturor pudrelor. Este un pudră pentru bai, salon, de toate zilele precum și pentru înfrumșetarea pelei, care însușirea nu numai de a acoperi, ci este și absolut nestricăcios. Jahner-pudră este un produs perfecționat, care în privința bunății și a fineții și a nepernițosității este asemenea ori-cărui pudră indigen și din țări externe. Pentru blondine să ia rosa sau alb; pentru brunete (chamois, beniu) rosa sau alb. 1 șatula 1 coroană.

Jahner apă de gură. Cel ce-și spală gura regulat seara și dimineața cu Jahner apă de gură nu va avea nicăcând dinți găuroși și delatură durerea de dinți. Nu se poate recomanda la carne burețioasă al dinților. Toemai așa se potrivește la dinți cu rădăcini clătinate. Mijloc sigur contra cărnii dinților ușor sângeroase. Contra putrezirii cărnii dinților. La dureri de dinți reumatice. Foarte prețioasă este la înlăturarea respirațiunii rău mirositoare. 1 sticlă 1 coroană 60 fileri.

Jahner pasta de dinți. Liber de săpun. Mai toate persoanele cari întrebuințează pasta cu săpun conținătoare, au la marginea dinților o peatră acră cafeniu deschis; cea dinților e moale și ușor sângeroasă! Este dară a se recomanda tuturor, cari țin la valoarea dinților sănătoși și frumoși Jahner pasta de dinți fără săpun. 1 dosă 1 cor.

Jahner pomadă pentru creșterea părului. 1 Tegula 2 coroane.

Jahner esență de păr. Aceasta întărește perii deja clătinați, înaintează în mare măsură creșterea și contribuie hotărît la deplina înlăturare a mătrelei din cap. 1 sticlă 60 fileri.

Jahner vâpșeală de păr. Resultat reușit! Nu descolorează! Culoare naturală a părului! Cel mai nou nestricăcios mijloc care îndată după prima întrebuințare recăștigă culoare naturală a părului încăruntit, alb și roșu, precum părul din barbă și sprâncene, după ce brunetă și neagră sau blondină. Aplicarea este foarte simplă și este alăturată în instrucțiunea fie-cărui etui. O neisbândă a coloritului după precisa instrucțiune de întrebuințare de sigur nu întâmplă.

La cumpărare să se spună apriat ce culoare se poștește (negru, brunet sau bël) pentru părul încăruntit. Un carton 4 cor.

Jahner apă blondină. Părul nu prea frumos bël, roșu și brunet să poate în timp foarte scurt bël-auriu colora. Apa blondina este pe deplin nestricăcioasă, fluidul e fără miros și miros, care nu colorează nici pelea, dar nici pânzăturile albe. 1 sticlă 4 coroane.

Părul alb nu să poate cu apa blondina colora. Pentru părul alb se convine numai Jahner vâpșeală de păr.

MIJLOC DE VINDECARE.

Tusă. Bomboane de Dr. Oppolzer. Un mijloc foarte aprobat contra catarrhului a organelor de respirat, contra tusei, răgușelii, contra gâdelării în ghit, catarrhului de plămâni, a respirației rău mirositoare. 1 șatula 80 fileri.

Fluidul pentru Rheumatism și Gicht a lui Dr. Hoffmann. Un mijloc aprobat încă de mulți ani contra Gichtului, Rheuma, dureri de nervi, Neuralgia, Rheuma, în mușcui, Exudate, Ischias, Scărba a unor membre, înțepenirea mușcuiilor și coardelor chilavitorilor și durerilor din crucea spatelui. 1 sticlă 80.

Pilulele curățitoare de sânge a lui Dr. James. Pilulele acestea curătesc sângele, iritează activitatea mațelor și înaintează mișcarea scaunului, depărtează toate sucurile rele, ferea stricată și căștile rămase din alte betesuguri. 1 boită 80 fileri.

Balsam de Dr. James. Balsamul acesta încălzește rânza și sângele îngreoiat, depărtează acriștea, flegma și ferea superficială și prin aceasta produce o mistuire proaspătă, prin urmare aduce în viață rânzei (stomachului) în mișcare nouă și escită pofta la mâncare și beutură. Balsamul acesta depărtează vânturile, sporește activitatea intestinilor, delatură ridicarea din stomach, amărăciunea, greața de cap și amețiala. 1 sticlă 80 fileri.

Unsoare de rie a prot. Kaposi. Această unsoare se aplică cu bun rezultat nu numai la rie ci și la tot felul de excreșcenții a pielii. 1 tegulă 1 coroană.

141 1-16

Comandele să se adreseze la

RUDOLF JAHNER, apotecariu.

Temesvár-Fabric strada principală Nr. 70.

Örményi Gyula,
ciasornicar.

Arad, strada Deák Ferencz Nr. 10 (în colțul stradei Lázár Vilmos.)

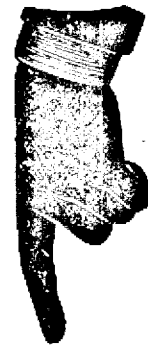
Primesc se repar ciasornice garantând pe 3 ani. În Arad n'a existat atelier în cari să se lucreze mai ieftin.

943 16-50

Am un deposit de tot felul de

ciasornice de buzunar și de părete, precum și orologii cari deșteaptă. Toate exacte și de bună calitate.

134 3-

GHETELLE-PORTER

sunt cele mai bune si mai ieftine!

Firma anunță mult țin. Public cumpărător că magazinul de ghetete conține cel mai bogat asortiment.

Din cauza îngrămădirilor de mărfuri prețuri de tot avantajioase.

Telefon pentru oraș și comitat 324.

SEIDEL OTTO,

fabricant de ceoșnițy,

ARAD, Andrassy-tér Nr. 9

(vis à-vis cu biserică).

Execut ori-ce fel de chipiu militar, postav finanțial pentru pompieri, pentru proști și civili, calitate bună, preț moderat.

935 79-80

„MUREȘANUL“, institut de credit și economii în Maria-Radna.

CONVOCARE.

Onorații acționari ai institutului de credit și economii „Mureșanul“ sunt convocați prin aceasta la a

VI-a adunare generală ordinară

ținândă în M-Radna **Joi în 10 Martie n., 1904**, la 10 ore a. m. în localul institutului.

Obiectele de pertractare:

1. Raportul direcțiunii.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Censurarea socioților, staverirea contului bilanțului și celui a profitului și pierderii.
4. Decidere asupra propunerilor direcțiunii și în special asupra împărțirii profitului curat al anului de gestiune 1903.
5. Decidere asupra absolutului direcțiunii și al comitetului de supraveghere, pentru anul de gestiune 1903.
6. Alegerea unui membru în direcțiune.
7. Alegerea unui eventual 2 membrii în comitetul de supraveghiere.
8. Modificarea § 23 din statute.
9. Aprobarea cumpărării casei lui Svoboda Ferencz, pentru scopul institutului.
10. Eventuale propuneri conformate statutelor.

Maria-Radna, 19 Februarie 1904.

Dr. Alexandru Marta m. p. 1 na
președinte.

ACTIVA.

Contul Bilanțului.

PASIV

Cassa în numărariu	12511 27	Capital social	80000
Escompt	221,879—	Depunerii spre fructificare	145015
Cambii cu acop. hipot.	149,222—	Reescompt	172111
Credit personal	15329—	Fond de rezervă	9020
Credit hipotecar	13595—	Interese transitoare	3259
Lombard	5826—	Deposit de cassă	389
Mobilier	1.325 33	Dividendă neridicată	56
după amortisare de 10%	132 54	Profit curat	11445
Diverse conturi debitoare	1742 02		
	421297 08		421297

EȘITE.

Contul Pierdere și Profit.

INTRATI

Interese de depunerii	7,984 99	Interese de escompt	36022
Interese de reescompt	9,134 53	Interese de credit personal	1844
Salare	3780 08	Interese de credit hipotecar	1197
Contribuțiune și Dare	2,133 79	Interese de lombard	495
Dare după depunerii	797 78		
Competințe de timbru	101 16		
Marce de pesență	612—		
Remunerațiuni, chirie, porto, spese	3569 79		
Profit curat	11445 87		
	39559 99		39559

M.-Radna, la 31 Decembrie 1903.

Ioan Tuducescu m. p.,
director executiv.

DIRECTIUNEA:

Nicolae Moldovan m. p.,
contabil.

Dr. A. Marta m. p. **Dr. Avramescu** m. p. **Dr. A. Halic** m. p. **C. Paulcescu** m. p. **Milentie Suciu**

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

M.-Radna, în 19 Februarie 1904.

Sava Raicu m. p.

Iosif Vuculescu m. p.

Gregoriu Marienescu m. p.

Onorată adunare generală!

Din încrederea D-voastră și în virtutea legii comerciale și a statutelor, despre mersul și afacerile institutului nostru „șanul“ avem onoare a raporta următoarele:

Toate afacerile institutului le-am petrecut cu atenție, am scontrat cassa în numărar am censurat deosebitele valori institutului, pe cari le-am examinat cu pozițiile cărților principale și auxiliare și le-am aflat în ordine și consonanță. Bilanțul și de pierdere și profit încheiat la 31 Decembrie 1903, asemenea le-am censurat și confrontat din poziție în poziție cu estrasele încheiate în depline ordină și consonanță.

Ce privește distribuirea profitului curat de Coroane 11,445 87 al anului 1903, precum și referitor la celelalte propuneri direcțiunii, stabilite și cuprinse în programul adunării generale, — fiind aceste în consonanță cu dispozițiunile legii comerciale și statutelor, — din partea noastră ne alăturăm la ele și pe baza acestora rugăm On. adunare generală a da absolutul pe anul de gestiune 1903, atât direcțiunii cât și comitetului de supraveghere.

M.-Radna, în 19 Februarie 1904.

Comitetul de supraveghiere:

Grigorie Marienescu m. p.

Sava Raicu m. p., președinte.

Iosif Vuculescu m. p.